

บทที่ 3

จริยธรรมของทนายความ

ปณฺชนธรรมดาในโลกนี้ ย่อมมีภาระที่ธรรมชาติให้ติดตัวมาประการหนึ่งคือ การหาเลี้ยงชีพ เพื่อการดำรงชีวิตอยู่ ดังนั้นผู้ใดก็ตามเมื่อประกอบอาชีพใด ย่อมมุ่งหวังความเจริญก้าวหน้าและความสำเร็จในหน้าที่การงานนั้น สิ่งทีกล่าวมานี้เป็นเป้าหมายที่เหมือนกันของทุกชนชั้นในสังคม แต่วิถีทางที่จะดำเนินการให้ชีวิตบรรลุถึงเป้าหมายที่มุ่งหวังนั้น แน่แน่นอนวิธีการของแต่ละคนย่อมแตกต่างกัน แต่ส่วนหนึ่งของวิธีการที่เหมือนกันและทำให้คนบรรลุเป้าหมายถึงซึ่งความเจริญในอาชีพการงานได้นั้นคือศีลธรรมและกฎหมาย นั่นก็คือการกระทำต้องชอบด้วยกฎหมาย และไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีงาม หากขาดกฎหมายและคุณธรรมเสียแล้ว ยากนักที่จะเจริญรุ่งเรืองยั่งยืนงได้

วิชาชีพทางกฎหมายก็เป็นเช่นเดียวกับอาชีพสุจริตทั้งหลาย โดยเฉพาะอาชีพทนายความยิ่งจะต้องใกล้ชิดกับศีลธรรมให้มากที่สุด ทนายความเปรียบเสมือนผู้ถืออาวุธ พร้อมทั้งจะทำอันตรายประหารชีวิตประหารบุคคลใดก็ย่อมได้ แต่อย่างไรก็ตามแม้จะมีอาวุธในมือก็ควรจะมีศีลธรรมหรือจริยธรรมในหัวใจด้วย เปรียบเสมือนคนถือดาบในมือชวาก่อนจะใช้ดาบลงโทษผู้ใด ควรจะได้ถือคบไฟซึ่งเปรียบเสมือนศีลธรรมหรือจริยธรรมไว้ในมือซ้ายเพื่อจกได้ส่องดูให้แน่ใจว่าผู้จะต้องคมดาบนั้นเป็นผู้ผิดและสมควรได้รับโทษเช่นนั้นจริง ๆ จึงจะได้ชื่อว่าผู้ใช้ดาบอย่างถูกต้อง หรือใช้กฎหมายอย่างเป็นธรรม

โดยแท้จริงแล้ววิชาชีพทางกฎหมายหาได้มีเพียงแต่อาชีพทนายความอย่างเดียวไม่ ปัจจุบันนี้นักกฎหมายนิยมประกอบอาชีพเป็นผู้พิพากษา, อัยการ, อาจารย์สอนกฎหมายในมหาวิทยาลัย, นิติกรต่าง ๆ ตลอดจนอาชีพทนายความ แต่สถานะในทางสังคมถ้าเปรียบเทียบอาชีพทนายความกับอาชีพผู้พิพากษา อัยการ อาจารย์ ฯลฯ ที่กล่าวมาข้างต้น อาชีพเหล่านี้

ได้รับการยกย่องและถือว่าเป็นผู้มีเกียรติสูงกว่าอาชีพทนายความ ทั้ง ๆ ที่หน้าที่เหล่านี้ต่างก็มีจุดมุ่งหมายเดียวกันคือ อำนวยความยุติธรรมให้แก่สังคม

แต่เดิมนั้นอาชีพทนายความมักจะถูกสังคมมองไปในด้านลบ เข้าใจกันว่า คนที่เป็นทนายความมักจะเป็นคนหัวแข็ง มากด้วยเล่ห์เหลี่ยมกลโกง เป็นเจ้าถ้อยหมอความ เป็นคนน่ากลัวไม่น่าคบ คนจะมาคบหาสมาคมด้วยก็เฉพาะต่อเมื่อมีทุกข์ร้อนต้องขึ้นโรงขึ้นศาล ต้องหาที่พึ่งพิง ซึ่งสถานะทางสังคมของทนายความในประเทศไทยนี้ เมื่อเทียบกับยุโรป หรืออเมริกาแล้วแตกต่างกันมาก อาชีพทนายความได้รับการยกย่องและถือว่ามีเกียรติในสังคม จะเห็นได้จากตำแหน่งประมุขแห่งรัฐ เช่นตำแหน่งประธานาธิบดีของประเทศสหรัฐอเมริกา มีนักกฎหมายอาชีพทนายความก็ได้รับการเลือกตั้งจำนวนไม่น้อย

แต่อย่างไรก็ตามในปัจจุบันสายตาของสังคมไทยได้ยอมรับและเข้าใจอาชีพทนายความดีขึ้นกว่าเดิมมาก บุคคลในวงวิชาชีพทนายความได้มีบทบาทในการแสดงความสามารถให้ปรากฏบนเวทีทางการเมือง เช่นได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้รับแต่งตั้งเป็นรัฐมนตรี วุฒิสมาชิก หรือที่ปรึกษากฎหมายของนายกรัฐมนตรี ฯลฯ เหล่านี้เป็นต้น แต่มีข้อน่าสังเกตว่า เฉพาะทนายความผู้ซื่อสัตย์ต่อวิชาชีพ มีความรู้ความสามารถสูงจึงจะประสบความสำเร็จในความก้าวหน้า สิ่งเหล่านี้ผู้เขียนเห็นว่าเป็นเรื่องสามารถสร้างสรรคได้ โดยเฉพาะนักศึกษากฎหมายควรจะเริ่มฝึกฝนตนเองเสียแต่เนิ่น ๆ โดยเตรียมตัวในเบื้องต้น ดังนี้

1. มีความสนใจ และตั้งใจในการศึกษากฎหมายให้รอบรู้ ประเภทจริงจัง ทุ่มจ้ำงและทุ่มจ้ำงแจ้งในเนื้อหาของกฎหมายทั้งสารบัญญัติ และสบัญญัติ ซึ่งจะเป็บัจจัยในการประกอบอาชีพทนายความในภายภาคหน้า อย่ามุ่งหวังแต่เพียงเรียนให้สอบไล่ได้ แม้จะมุ่งหวังว่าเรียนจบหลักสูตรได้ปริญญาแล้วค่อยหาความรู้เพิ่มเติมนั้น (Passed the bar and learn the law) ผู้เขียนเห็นว่าอาจจะช้าและเป็นความหวังที่ประสบผลน้อย เนื่องจากหน้าที่และความรับผิดชอบ อาจไม่เอื้ออำนวย สู้แบบศึกษาสะสมมีปัญหาดิจขัดจะได้เรียนถามครูบาอาจารย์ช่วยแนะนำทำความเข้าใจได้

2. มีความสนใจในเหตุการณ์รอบตัว หาเหตุผลมาปรับกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นฝึกฝนการแก้ปัญหา สนใจข่าวสารบ้านเมืองต่าง ๆ

3. ฝึกปฏิภาณไหวพริบ ทำตนเป็นผู้หิวกระหายวิชาการ ไม่หยุดนิ่งเพราะลำพังแต่ความรู้กฎหมายเพียงด้านเดียวย่อมไม่เพียงพอในการประกอบอาชีพทนายวิชาชีพการสาขาอื่น ๆ ประกอบด้วย ทั้งฝึกฝนการพูด การเขียน การสรุปประเด็นต่าง ๆ ให้เกิดความชำนาญ

4. ฝึกฝนความซื่อสัตย์สุจริต ตรงต่อเวลา ตลอดทั้งฝึกฝนความเชื่อมั่นให้แก่ตนเอง
ประพุดิตตนสร้างสมความดีงาม เพราะการจะประสบความสำเร็จในอาชีพทนายความหรือไม่
นั้นขึ้นอยู่กับความเชื่อถือ และศรัทธาของประชาชน ถ้าพึ่งแต่ความรู้ดี ความสามารถสูงแต่
ขาดความซื่อสัตย์ ลูกความไม่เชื่อถือเสียแล้ว ความสำเร็จในวิชาชีพย่อมมีน้อย ทั้งให้รู้สึก
เสมอว่ารายได้ของทนายนั้นมาจากผู้ใช้บริการ หาใช้รับเงินเดือนเช่นข้าราชการ เสมียน
พนักงานบริษัท เว้นแต่มีชื่อเสียงแล้วห้าง ร้าน บริษัท อาจจะมอบหมายให้เป็นที่ปรึกษา
ทางด้านกฎหมาย มีเงินเดือนประจำเป็นต้น

อนึ่ง ทนายความที่ดีพึงประพุดิตอย่างไรนั้น ท่านผู้ทรงคุณวุฒิในทางกฎหมาย คือ
ท่านศาสตราจารย์ พระยานิติศาสตร์ไพศาล เคยให้โอวาทแก่นักศึกษาธรรมศาสตร์ ซึ่ง
สำเร็จการศึกษาเมื่อราว พ.ศ. 2482 ซึ่งท่านอุทัย ศุภนิธย์^{1/} อดีตผู้พิพากษาศาลฎีกาได้
บันทึกไว้ในคู่มือการเป็นทนายว่าความของท่าน ซึ่งผู้เขียนเห็นว่าเป็นแบบอย่างที่ดีและยังคง
ทันสมัยเข้ากับสังคมในปัจจุบัน จึงใคร่ขออนุญาตหยิบยกมาเป็นตัวอย่างในสาระสำคัญว่า
การเป็นทนายความ เป็นอาชีพอิสระ เพื่อช่วยแนะนำปรึกษาหารือในข้อพิพาทของเขา ท่าน
จะเป็นทนายความของเขาได้ดีหรือปฏิบัติในกิจการงานใดที่ต้องใช้ความรู้กฎหมาย ท่านเป็น
บุคคลสำคัญผู้หนึ่งในสังคมโดยปกติในระยะเวลา 5 ปีแรกที่นักกฎหมายเริ่มต้นดำเนินอาชีพ
ทนายความ ย่อมเพียงพอที่จะแสดงความสามารถหรือไม่สามารถของผู้นั้น นักกฎหมายหนุ่ม ๆ
อย่าใช้เวลาของตนสนุกสนานไปในทางสังคม ชอบการมหรสพและการเที่ยวหุ่หุ่ต่าง ๆ
ยิ่งกว่าจะศึกษาบทกฎหมายและการงานของลูกความ ซึ่งเขามอบหมายให้เป็นหน้าที่ของตน
เช่นนี้ ก็เป็นการยากที่ท่านจะหวังในความสำเร็จแห่งอาชีพอันมีเกียรติของตน แต่การมีชีวิต
รื่นเริงสนุกสนานบ้างตามสมควรนั้นเป็นสิ่งธรรมดาของบุคคลทั่วไป และนักกฎหมายหนุ่มทั้ง
หลายก็ไม่ควรปฏิเสธชีวิตอันรื่นเริงพอสถานประมาณนี้ระหว่างเวลาที่จะหาความรู้ในบท
กฎหมายประกอบอาชีพที่ได้รับควมไว้วางใจจากลูกความ

อีกตอนหนึ่งท่านกล่าวว่า ผู้ใดมีประสงค์จะเป็นศรีจาง่าแกมมหาวิทยาลัย ซึ่งท่านศึกษา
มาจนสำเร็จนี้ และรักษาไว้ซึ่งอาชีพอันมีเกียรติยศของท่านแล้ว ท่านย่อมจะต้องมีเจตน์จำนง
อันสูง และทรงไว้ซึ่งความคิดที่ดียอดเยี่ยม มีคนโฉดเขลาเบาปัญญาบางคนได้ตั้งกระทู้ถามว่า
“ทนายความเป็นคนซื่อได้หรือ” จะไม่มีบุคคลใดที่มีสติสัมปชัญญะ ซึ่งได้เคยรู้จักทนายผู้ทรง
คุณและมีชื่อเสียงจะตั้งกระทู้ถามอย่างโฉดเขลาเช่นนั้น จริ่งอยู่เราจะต้องรับว่ามีทนายความที่

1/ นายอุทัย ศุภนิธย์. คู่มือการเป็นทนายความ, อักษรพิทยา, 2525 หน้า 2-7.

ไม่สู้จะเชื่อตรงนักอยู่บ้างบางคนเป็นส่วนน้อย แต่ก็ก็เป็นความจริงเหมือนกันว่า ในทุกอาชีพการงานย่อมมีคนไม่เชื่อตรงปะปนอยู่บ้างไม่มากนักน้อย ผู้ซึ่งประสงค์จะเป็นทนายความมีชื่อเสียงโด่งดังแล้ว ย่อมจะมีอะไรมากมายที่ท่านจะต้องทำ ข้อแรกท่านจะต้องถามตนเองว่า ท่านมีมันสมองบริบูรณ์ มีศีลธรรมอันดีแล้วหรือ เมื่อท่านพอใจในคำตอบของท่านดีแล้ว ท่านสมควรจะต้องตั้งกฎวางระเบียบการกระทำของท่านและแล้วประพฤติตามโดยสุจริตใจ ท่านต้องกล้าพอที่จะอุปถัมภ์ผู้สุจริต ช่วยให้ทรงไว้ซึ่งสิทธิของลูกความ ทำลายล้างความกดขี่อันไม่เป็นธรรม และช่วยป้องกันการคดโกงต่าง ๆ

จะอย่างไร ๆ ก็ดี ทนายหนุ่มทั้งหลายจงอย่าหมดหวัง มีคำพังเพยว่า "เขาซึ่งสูญเสียซึ่งเงินทองนับว่าสูญเสียมาก และเขาซึ่งสูญเสียซึ่งมิตรสหายนับว่าสูญเสียยิ่งกว่า แต่เขาซึ่งสูญเสียซึ่งความหวังนับว่าสูญเสียจนสิ้นเชิง" คำกล่าวนี้มีความจริงเป็นอย่างยิ่งโดยไม่ต้องสงสัย ท่านจะต้องไม่ท้อถอยในเมื่อเกิดอุปสรรคขัดข้องปรากฏแก่ท่านขึ้นบางขณะ โดยความบากบั่นของท่าน ท่านจะต้องชนะอุปสรรคยากเย็นต่าง ๆ ที่ท่านชนะมาแล้ว ย่อมเป็นบทเรียนทำให้ท่านแข็งแกร่งสามารถบังคับเหตุการณ์ในอนาคตบางอย่างได้โดยง่ายดาย ซึ่งจะช่วยให้คุณก้าวล่วงไปด้วยดี ท่านจะต้องท่องเที่ยวให้ขึ้นใจว่า เกียรติยศอันสูงส่งย่อมจะได้แก่ทนายความผู้พบความสำเร็จ ฉะนั้นท่านจึงต้องตกลงใจเด็ดเดี่ยวที่จะนำมาซึ่งความสำเร็จ หรืออย่างน้อยก็ควรพยายามให้ได้ความสำเร็จก่อนที่อุปสรรคจะได้หมดสูญไป

นอกจากความรอบรู้วิชาและศีลธรรมอันดีแล้ว ยังต้องมีกิริยามรรยาทอันดีงามต่อเพื่อนมนุษย์ในเมื่อสนทนาปราศรัยกัน จะในศาล ในสำนักงาน ในสังคมที่บ้านหรือที่ไหนก็ดี ท่านจะต้องไม่ลืมว่าท่านเป็นสุภาพบุรุษผู้หนึ่ง และท่านอยู่ในจำพวกทำอาชีพอันมีเกียรติยศสูงซึ่งจะต้องรักษาไว้ด้วยดี ท่านจะต้องแน่ใจว่า ไม่มีถ้อยคำใดออกจากปากท่าน ซึ่งท่านจะไม่กล่าวต่อหน้าเพื่อนผู้สุภาพของท่าน เมื่อได้ระมัดระวังคำพูดในระหว่างสนทนาเป็นอันดีแล้ว ก็จะเป็นประโยชน์อย่างเหลือล้นคุณณา และเฉพาะอย่างยิ่งในขณะดำเนินคดีในโรงศาลเป็นต้นว่าในเวลาแถลงการณ์และซักถามพยานเป็นต้น

ถ้าเผชิญท่านยังไม่มีคดีความมาสู่ท่านทันที ท่านผู้ทรงความสำเร็จ ก็ควรจะพอใจที่จะรอไปก่อนจนกว่าจะมีโชคลาภนำประโยชน์มายังท่าน การที่ท่านจะรอไปนาน ๆ ท่านย่อมมีเวลาเตรียมศึกษาหน้าที่ทนายความที่ดี และแล้วท่านเข้าว่าความครั้งแรกในศาล ประโยชน์แห่งเวลาที่ท่านใช้เป็นอย่างดีขณะที่รอคดีความอยู่นั้น อาจเป็นผลให้ท่านสามารถในคดีนั้นยิ่งขึ้น เพราะถ้าหากว่าท่านได้คดีความทันทีที่ท่านเริ่มอาชีพแล้ว บังเอิญไปแพ้ความเขาเข้าจะเป็นการเสียหายแก่อาชีพของท่านอย่างยิ่ง ทนายความหนุ่มทั้งหลายไม่ควรจะให้เกิดพลัง

พลาดขึ้นได้ในระยะเริ่มอาชีพนี้ แม้ท่านยังหาถูกความไม่ได้ก็ดี ท่านก็ไม่ควรจะหวัหวัถึงกับไม่มีอักษณาสัยแก่ผู้ที่ได้พบปะกัน แต่ท่านจะต้องมีอักษณาสัยแก่บุคคลทั้งหลายเสมอเหมือนกัน ท่านจะต้องระวังลึนของท่านให้ดี และโดยเฉพาะอย่างยิ่งท่านจะต้องจำไว้ว่า ท่านจะไม่ใช้คำพูดอันเป็นการไม่ดีแก่ผู้ใด ถ้าสามารถจะหลีกเลี่ยงได้ และท่านจะต้องระวังโดยเฉพาะที่จะไม่กล่าวดูถูกวิชาความรู้ของทนายความอีกฝ่ายหนึ่งต่อหน้าถูกความ แม้ท่านจะคิดว่าเขามีความรู้ความสามารถประการใดก็ดี ท่านจะต้องระวังว่าท่านประกอบอาชีพทำมาหากินเลี้ยงชีวิต ท่านควรระมัดระวังถ้อยคำของท่านอันอาจทำให้ถูกความเลิกคบค้ากับท่านก็ได้

ทนายความหนุ่มทุกคนเมื่อสบโอกาสควรขอคำแนะนำจากทนายความผู้อาวุโสถึงการศึกษานโยบายการดำเนินคดีความซึ่งตนไม่สันทัด หรือสิ่งใดที่ตนไม่แน่ใจ ซึ่งตามธรรมเนียมย่อมจะได้รับคำตอบอย่างกรุณาถ้าท่านมีอารมณ์แข็งแรงแรงและบริสุทธิ์จริงแล้ว ท่านไม่จำเป็นต้องขอคำแนะนำจากผู้ใดอื่นมากนัก สิ่งทั้งหลายที่ท่านได้อ่านได้ศึกษาจากมหาวิทยาลัยของท่านนั้นจะช่วยท่านมีใช้น้อย ความกล้าและความบริสุทธิ์ใจในอารมณ์ของท่านเป็นจำนวนมากกว่าเครื่องในความชนะของท่านแล้วมิใช่แต่เพียงตระเตรียมการในชีวิตของท่าน แต่รวมตลอดถึงกิจการที่จะฝ่าอุปสรรคต่าง ๆ ความนึกหวังตั้งใจ ความนึกคิดเห็น และความฝันที่จะเป็นเลิศต่าง ๆ นั้น หากทำให้ท่านเป็นใหญ่เป็นโตไปได้ไม่ การที่ท่านได้ขึ้นไปบนยอดภูเขาแห่งความเป็นผู้มีชื่อเสียงแล้วหยุดยั้งนั่งมองดูรอบ ๆ ชมเชยความหวังที่ได้ขึ้นไปนั้นหาเพียงพอแก่การไม่ ท่านจะต้องพยายามศึกษาและใช้ความสังเกตความเป็นไปในโลกนี้ ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการที่จะเป็นใหญ่เป็นโตต่อไป กล่าวคือท่านจะต้องทำตัวเป็นผู้บงการในวิชาการที่ได้เล่าเรียนมา และท่านจะต้องมองดูรูลักษณะและนิสัยใจคอของบุคคลที่เป็นเพื่อนร่วมประเทศชาติ ท่านต้องพยายามอย่างหนักที่จะอ่าน ที่จะนึกคิด ที่จะสังเกต ท่านจะต้องเข้าใจภาษาของท่านในทุกทาง รวมตลอดทั้งที่มาของคำ ไวยากรณ์ และความหมายพิเศษต่าง ๆ ด้วย ท่านจะต้องมีอำนาจเหนือคำพูดที่ท่านจะนำมาใช้ไม่ว่าในการพูดหรือการเขียน ต้องนึกนำมาใช้ได้ทันทีอย่างสะดวก ดาย และนำมาใช้ได้ในทุกแง่ทุกมุม ไม่ว่าในเรื่องใด ๆ และผู้ฟังผู้อ่านจะเป็นใครก็ช่างเมื่อท่านเป็นนายเหนือถ้อยคำที่นำมาพูดมาเขียน ล้วนความสำเร็จอย่างนักกฎหมายก็จะไปไหนเสียจริงอยู่ความลำเอียงได้เกิดมีอยู่ในความรู้สึกรู้สึกของผู้ไม่เดียงสาเป็นปฏิบัติต่อทนายความ และแม้ผู้มีการศึกษาบางท่านก็หารู้สึกความสำคัญแห่งการเป็นทนายความไม่ ในตำราของตุลาการเซอร์วูด เขียนว่าในระหว่างพวกทนายความย่อมมีคนสุจริตเป็นจำนวนไม่น้อยกว่าพวกอาชีพอื่น ๆ แต่ละอาชีพ ๆ เงินเป็นผู้ทรงศีล

ก) จริยธรรมของทนายความ

1) วินัยของทนายความ

ดังที่กล่าวมาแล้วว่าอาชีพทนายความเป็นอาชีพอิสระ เพราะฉะนั้น การที่จะมีเพียงกฎเกณฑ์ทางกฎหมายควบคุมแต่เพียงอย่างเดียว ผู้เขียนเห็นว่ายังไม่เป็นการเพียงพอ เพราะกฎหมายควบคุมได้เฉพาะการกระทำทางร่างกายเท่านั้น กฎหมายไม่มีบทลงโทษด้านความนึกคิดทางจิตใจ ดังนั้น ทนายความที่ดีพึงมีวินัย มีจริยธรรม คอยควบคุมและเตือนสติ และความละอายต่อบาป ถ้าจะกระทำการผิดนอกทางความยุติธรรมแม้จะรู้ทางหนีทีไล่อย่างดีก็ตาม ควรจะได้มีศีลธรรมอยู่ในกลางใจ ในเรื่องนี้ท่านอุทัย ศุภนิത്യ ได้รวบรวมคำแนะนำของท่านศาสตราจารย์พระยานิติศาสตร์ไพศาลย์ ไว้ในหนังสือคู่มือการเป็นทนายความของท่าน ซึ่งมีสาระสำคัญควรยึดถือเป็นข้อเตือนใจดังนี้

ท่านศาสตราจารย์ พระยานิติศาสตร์ไพศาลย์ ได้กล่าวว่าท่านชาตวิต แนะนำให้วางกฎเป็นวินัยปฏิบัติของทนายความไว้ว่า

1. ข้าพเจ้าจะไม่ทวงตัวในอาชีพของข้าพเจ้าจนเกินขอบเขต
2. ข้าพเจ้าจะไม่ยุยงให้ผู้ใดฟ้องร้องผู้อื่น เพราะความโกรธ ความเกลียด และความริษยาอาชรรวมใด ๆ
3. ข้าพเจ้าจะเคารพบนอบต่อผู้พิพากษาที่พิจารณาพิพากษาคดีในศาลเสมอ แม้ในเรื่องส่วนตัวของข้าพเจ้าจะมีเป็นประการใดก็ตาม
4. แม้บังเอิญท่านผู้พิพากษาคคนใดจะหลงลืมหน้าที่แล้วปฏิบัติต่อข้าพเจ้าในทางที่ไม่สมควร ข้าพเจ้าก็จักไม่สนองตอบในอาการอย่างเดียวกัน แต่ข้าพเจ้าจะสงบอารมณ์นิ่งและตั้งมั่นในหน้าที่ที่จะดำเนินคดีไปโดยปกติ
5. ในเวลาว่างและความและทำการงานติดต่อกับทนายความอื่น ๆ ข้าพเจ้าจะสำรวมกิริยา อหฺยาศัยเป็นอันดี และจะไม่มีการสะทกสะท้านใด ๆ หากทนายความอีกฝ่ายหนึ่งเอาเปรียบหรือทุจริตประการใดแล้ว ข้าพเจ้าจะรักษาไว้ซึ่งอำนาจความชอบธรรมของลูกความถึงแม้ความรู้สึกส่วนตัวของข้าพเจ้าจะเป็นประการใดก็ตามที่
6. ข้าพเจ้าจะมีคารวะนับถือเจ้าพนักงานศาลในการที่เกี่ยวข้องกับอำนาจและหน้าที่ของเจ้าพนักงานนั้น ๆ
7. ถ้าไม่มีเหตุผลพิเศษแล้ว ข้าพเจ้าจะไม่รับว่าความให้ผู้ใดซึ่งได้จ้างผู้อื่นเป็นทนายไว้แล้ว เว้นแต่ทนายความผู้นั้นพร้อมด้วยตัวความมีประสงค์จะให้ข้าพเจ้าเป็นทนายความของเขา

8. ถ้าข้าพเจ้าได้เข้าเกี่ยวข้องกับเชิงคดีใดแล้ว ข้าพเจ้าจะไม่เข้ารับว่าความของอีกฝ่ายหนึ่งเป็นอันขาด
9. ถ้าข้าพเจ้าได้ตกลงหรือให้รับรองไว้แก่ทนายความอีกฝ่ายหนึ่งแล้ว ข้าพเจ้าจักต้องปฏิบัติตาม เว้นแต่จะเกิดขึ้นเพราะความผิดพลาดหรือจะเกิดเสียหายแก่คดีของลูกความอย่างใหญ่หลวง
10. ถ้าลูกความมีประสงค์จะสู้คดีในทางเกาะเกาะหรือทางเหลวไหล ข้าพเจ้าจะไม่รับว่าความให้
11. เมื่อข้าพเจ้าสอบถามตรวจพิจารณาคดีของลูกความแล้วเห็นว่าไม่มีทางชนะก็จักแนะนำระงับฟ้อง หรือถ้าเป็นจำเลยก็ปรองดองกับโจทก์เสีย
12. เมื่อข้าพเจ้าทราบเป็นที่แน่นอนโดยไม่มีสงสัยประการใดแล้ว ว่าจำเลยในคดีอาญาได้ทำผิดกฎหมายตามฟ้องแล้ว ข้าพเจ้าจะไม่รับเป็นทนายพลิกแพลงแก้ต่างให้เป็นอันขาด แม้จำเลยรับจะให้ค่าจ้างเป็นจำนวนมากเท่าใดก็ดี
13. ข้าพเจ้าจะมีความซื่อสัตย์สุจริตต่อลูกความ และระวังรักษาหน้าที่ของข้าพเจ้า แม้ลูกความจะมีเงินทองน้อยไม่พอให้ค่าจ้างตามอัตราที่ดี ถ้าให้ค่าจ้างแก่ข้าพเจ้าตามมีตามเกิดแล้ว ข้าพเจ้าก็จะเป็นทนายให้โดยเต็มกำลัง
14. ข้าพเจ้าจะไม่คิดถึงประโยชน์ค่าจ้างที่จะได้รับให้มากไป แม้สามารถจะช่วยไกล่เกลี่ยให้โจทก์จำเลยประนีประนอมยอมความกันได้ ก็จะไม่ยอมกันเสียถึงหากจะได้ค่าจ้างน้อยลงบ้างก็ตามที่
15. แม้คู่ความอีกฝ่ายจะเป็นผู้สูงศักดิ์หรือมั่งมีเศรษฐีคฤบุตรประการใด ก็มักไม่ครั้นคร้ามเกรงบารมีจนทำให้คดีของลูกความข้าพเจ้าเสียไป
16. คดีความที่ข้าพเจ้ารับเป็นทนายความจะเป็นคดีเรื่องใหญ่หรือคดีเรื่องเล็กก็ดี ข้าพเจ้าก็จะทำหน้าที่โดยเต็มกำลัง
17. ข้าพเจ้าจะไม่อุทริข้อความเขาว่า แม้จะได้กำไรมากมายเท่าใดก็ดี
18. ข้าพเจ้าจะไม่เก็บเงินทองเข้าของ ๆ ลูกความมาปะปนกับของข้าพเจ้า จนไม่รู้ว่าของใครเป็นของใคร
19. เมื่อข้าพเจ้าได้รับเงินของลูกความที่ชนะคดีมาเท่าใดก็จะรีบมอบให้แก่ลูกความได้รับไปในเวลาอันควร
20. เมื่อข้าพเจ้าได้รับค่าจ้างว่าความไว้ล่วงหน้า แล้วเผชิญไม่สามารถจะว่าความให้เขาได้ด้วยเหตุใด ๆ ก็ดี ข้าพเจ้าจะรีบส่งคืนค่าจ้างนั้นให้เขาไปก่อนที่เขาจะได้ทวงถาม

21. เอกสารหลักฐานใด ๆ ที่ตกค้างอยู่กับข้าพเจ้านั้น เมื่อคดีเสร็จเด็ดขาดไปแล้ว ข้าพเจ้าจะคืนให้ลูกความไปทันที

22. เมื่อลูกความมาขอความเห็นของข้าพเจ้า ๆ จะให้ความเห็นนั้นโดยสุจริต การให้ความเห็นโดยไม่คิดถึงข้อกฎหมายนั้น ข้าพเจ้าถือว่าไม่เป็นการสุจริต

23. ถ้าเป็นคดีที่ข้าพเจ้ารู้เห็นด้วยข้อความสำคัญในคดีซึ่งการมาเป็นพยานของข้าพเจ้าสำคัญแก่คดียิ่งแล้ว ข้าพเจ้าจะไม่เห็นแก่เงินค่าจ้างเข้ารับเป็นทนายให้เขา เพราะการที่มาเป็นพยานและเป็นทนายด้วยในคดีเดียวกันนั้น ย่อมส่อให้เห็นว่ามีความโลภมักได้ในเงินค่าจ้างประชาชนจะพากันหลงเอาว่าข้าพเจ้าเบิกความลำเอียงไม่ตรงกับความจริงเข้าข้างลูกความของข้าพเจ้า เพราะถ้าลูกความของข้าพเจ้าชนะคดีแล้ว ข้าพเจ้าย่อมจะได้ผลประโยชน์ค่าจ้างมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ย่อมจะเป็นมลทินแก่ทนายความและเสื่อมเสียเกียรติคุณแห่งอาชีพทางว่าความไป แต่ข้อนี้ข้าพเจ้ามิได้หมายความว่าถึงการเล็กน้อย ซึ่งไม่สลักสำคัญในคดี ซึ่งลูกความมีพยานหลักฐานดีอยู่แล้ว

24. เมื่อข้าพเจ้าได้รับจดหมายจากผู้ใดเกี่ยวเนื่องด้วยอาชีพว่าความของข้าพเจ้า ๆ จะได้อตอบเขาในเวลาอันควรทีเดียว

25. ข้าพเจ้าจะไม่วิจารณ์ยาต่อเพื่อนทนายผู้เคราะห์ดีมีชื่อเสียงเดินข้ามหน้าไปโดยความอดสาหัสพากเพียรของเขา ข้าพเจ้าจะบำเพ็ญตนให้เป็นคนมีชื่อเสียงเยี่ยงเขาบ้างในทางที่ชอบ

26. ถ้าหากเคราะห์ดีมีชื่อเสียงขึ้น ข้าพเจ้าจักไม่ทงตนดูถูกผู้อื่น ข้าพเจ้าจักคิดถึงบุญคุณของท่านที่อุปการะช่วยเหลือ ข้าพเจ้าจักมีความกรุณาเมตตาทนายความที่มีชื่อเสียงตกอับไป

27. ข้าพเจ้าจะทรงไว้ซึ่งกิจวิญญานสุภาพในการชกค้ำพยาน ข้าพเจ้าจักไม่ทำให้พยานเจ็บแค้นเคืองข้าพเจ้าเลย ข้าพเจ้าจักถนอมความรู้สึกของพยาน ข้าพเจ้าจะไม่ขู่กรรโชกพยานด้วยวาจาสามหาวหยาบคาย

28. ข้าพเจ้าจักไม่พูดจาสนมกับคู่ความอีกฝ่ายหนึ่งให้เป็นเหตุเกิดครหานินทาว่าร้ายได้

29. ข้าพเจ้าจะไม่เป็นคนขี้ประหม่า เป็นคนกล้าไม่สะเพร่า จะตรึตรองก่อนออกวาจา จะคิดเสียให้รอบคอบก่อนลงมือกระทำ จะใช้ปัญญาโดยเต็มที่

30. การเข้าใจว่าพูดเสียงดังแล้วต้องมีคนกรง ซึ่งไม่จริงเลย ข้าพเจ้าจะพูดแต่เพียงสั้น ๆ พอสมเหตุผล การพูดประชด พุดถากถาง ข้าพเจ้าไม่เรียกว่าทำไปด้วยมรรยาทอันดีงามเลย

31. ข้าพเจ้าจะมีความนิยมเพลินใจในวิชาซึ่งพนายความของข้าพเจ้าเสมอ ข้าพเจ้าจะไม่คิดว่าเป็นการยากเย็นหนักบ่ากว่าแรงประการใดเลย

32. ข้าพเจ้าจะไม่ประพุดิตนเป็นคนรู้มากมักได้ในเรื่องเงินทองต่าง ๆ การเอาเปรียบเพื่อนมนุษย์นั้น เป็นสิ่งที่น่าเกลียดไม่น่าแต่ต้อง ข้าพเจ้าจะไม่นิยมรับเงินทองเข้าของซึ่งข้าพเจ้าไม่มีอำนาจอันชอบธรรมที่จะได้รับจากลูกความ

33. ข้าพเจ้าจะประพุดิตเป็นสุภาพบุรุษเสมอ

34. ข้าพเจ้าจะอ่านข้อความในกฎที่ได้วางไว้นี้ปีละ 2 ครั้ง

35. ข้าพเจ้าจักเพียรพยายามปฏิบัติตามกฎนี้จงครบถ้วน